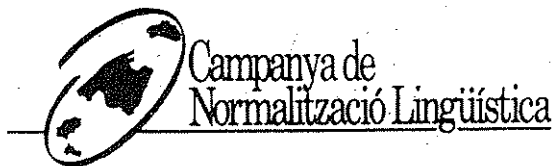

LÍNIA DIRECTA

amb la Campanya de Normalització Lingüística

VII

Palma
1995

Línea Directa

© Aina Moll, A.I. Alomar i Cèlia Riba, segons l'autoria dels textos.

Producció: Campanya de Normalització Lingüística de les Illes Balears

Fotocomposició: Jorvich, s.l.

Impressió: Jorvich, s.l.

Dipòsit Legal: PM-1.364/1991

I.S.B.N. 84-604-8810-1

XXVI Encara sobre el Projecte Lingüístic de Centre

La polèmica apassionada que ha produït la publicació de l'Ordre del Conseller de Cultura, Educació i Esports sobre l'ús de la llengua catalana com a vehicle d'ensenyament en els nostres centres escolars, ha estat causa de més d'un malentès, que serà necessari aclarir entre tots.

La meua posició favorable a l'ordre (manifestada en tres "sessions" de *Línia Directa*), que contrastava "escandalosament" amb la d'altres persones i grups que fa molt de temps que treballen, com jo mateixa, per la recuperació de la nostra llengua, n'ha despistat més d'un. No és estrany, per tant, que molts de lectors d'aquesta secció, i molts d'amics meus personals, me n'hagin demanat explicacions. Procuraré respondre des d'ací a les preguntes que consider més importants, a risc de cansar altres lectors que troben que "ja en tenen prou", d'aquest tema.

1. Per què, aquest suport a una ordre que tanta gent no sospitosa d'anticatalanisme rebutja amb indignació?

- Perquè recull en gran part una proposta del Grup d'Ensenyament de la Campanya, que la Comissió Interinstitucional va assumir, després d'un ampli

debat, en la seva reunió del 22 de juliol de 1992. D'aleshores ençà (i són més de dos anys!) hem esperat amb candeletes que prenguéssin forma de disposició legal (i ho he dit més d'una vegada des de *Línia Directa*, amb l'esperança - sempre frustrada - que qualcú, a més de nosaltres, demanés explicacions de la demora). És ver que l'ordre no recull **tot** allò que proposàvem, però tal com és em sembla vàlida per provocar una millora important de la trista situació actual.

2. Figurava a la proposta la possibilitat de fer tot l'ensenyament en castellà? I si és així, per què?

- Efectivament, hi figurava, perquè tant el marc legal de doble oficialitat com la situació sociolingüística actual feien impossible, al nostre entendre, disposar que es podia fer tot l'ensenyament en català (amb les mesures pertinents per garantir el coneixement suficient del castellà per part dels alumnes) i no es podia fer tot en castellà (amb les mateixes condicions). O s'havia d'excloure la possibilitat d'adoptar el català com a única llengua vehicular, o s'havia d'acceptar aquesta possibilitat per a les dues llengües. Davant la disjuntiva, vam preferir la segona solució, perquè és importantíssim que els pocs centres actualment normalitzats puguin mantenir el model que han adoptat (cosa que l'ordre els garanteix, ja que manté els permissos concedits fins ara per usar el català com a única llengua vehicular) i deixar la porta oberta perquè altres centres s'hi puguin acollir, a mesura que s'enfortesqui la consciència lingüística dels illencs (perquè, no ens enganem -i ho he dit més d'una vegada-, l'objectiu final de la normalització lingüística d'un poble madur, no pot ser altre que l'ús generalitzat de la llengua pròpia en el món escolar).

3. Vista l'oposició que ha despertat aquesta orde, ¿no seria bo que el Govern la retiràs, i en promulgàs una altra de millor?

- No, perquè en el moment de retirar-la tornaria a ser vigent l'ordre de 1986 que ara s'ha derogat, que és molt pitjor que aquesta i que tant ens ha costat treure'ns de damunt. Tornar a l'ensenyament en castellà com a cosa "normal" i a la necessitat d'un permís -donat, en última instància, per "Madrid"- per poder ensenyar en català encara que fos una sola assignatura, seria un pas enrere que no vull ni imaginar, i del qual seríem responsables tots plegats davant la Història.

Ara bé, res no s'oposa a la promulgació d'una nova ordre que modifiqui aquesta millorant-la. Però per a ser efectiva, aquesta hipotètica nova ordre s'hauria de consensuar entre totes les instàncies interessades -en primer lloc,

les institucions de govern i el món de l'Ensenyament, però també els grups parlamentaris i les entitats cíviques que tenen un pes específic a les nostres Illes-, i això exigeix temps. Un temps que no hi ha inconvenient a dedicar-hi, si es considera oportú, sempre que mentrestant es posi fil a l'agulla per extreure, ja des d'ara, tot el "suc" possible de la seva redacció actual (que no és poc!). Improvisar en quatre grapades una reforma seria molt perillós, donada l'actual sensibilització sobre el tema.

4. És ver que el Projecte lingüístic de centre pot consistir en fer una sola assignatura en català, potser només en un curs o dos, o en fer-hi un parell de "maries" amb poca incidència lingüística -com la gimnàstica, per exemple?

- No. El projecte s'ha de fer -i l'ordre ho diu ben clar- amb l'objectiu ineludible d'aconseguir que al final de l'ensenyament obligatori els alumnes tinguin un coneixement suficient, oral i escrit, de les dues llengües. Respecte del castellà, això és possible (i està demostrat) encara que no s'usi com a llengua vehicular de cap assignatura excepte les de llengua i literatura castellanès -a condició, és clar, que s'ensenyin molt bé-; per al català, es necessita molt més. En nom de la Comissió Tècnica de la Catalunya, vaig proposar a la Comissió Interinstitucional l'adopció de les *Propostes de models lingüístics de centres. Aplicació de la Llei de Normalització Lingüística* elaborades per membres dels serveis del MEC als quals correspon aquesta tasca (i que també formen part del Grup de Treball d'Ensenyament de la Catalunya). La Comissió tractà el tema en dues reunions, i acabà per assumir el text com a document de treball per a l'establiment oficial dels models de projecte que serviran de guia als centres.

El Conseller ha anunciat que posarà en marxa immediatament una sèrie de mesures per facilitar l'aplicació de l'Ordre. Crec que és de justícia fer-li confiança, sobretot perquè a hores d'ara la Conselleria ja ha programat (i ho devia fer abans de l'inici de la polèmica, perquè aquestes coses no s'improvisen), en col·laboració amb l'ICE de la UIB, unes jornades sobre **Bases per a l'elaboració del projecte lingüístic de centre adreçades a equips directius de centres privats i privats-concertats**, que tindran lloc els dies 18 i 19 de novembre.

Esperem que això sigui només el començament d'una sèrie d'accions institucionals capaces de fer rendible l'Ordre i de calmar els recels que la seva "obertura" ha provocat. - A. M. (7-11-94).